

Kādi ir Sociālā uzņēmuma likumā paredzētie sociālā uzņēmuma ieguvumi un atbalsta instrumenti?

Sociālā uzņēmuma likumā ir minēti vairāki atbalsta instrumenti:

īpaši atvieglojumi (uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes samazinājums) attiecībā uz atsevišķām ar saimniecisko darbību nesaistīto izdevumu grupām

pašvaldība ir tiesīga piešķirt sociālajam uzņēmumam nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus

publiska persona var nodot kustamo mantu bez atlīdzības sociālā uzņēmuma īpašumā

sociālais uzņēmums ir tiesīgs piesaistīt brīvprātīgā darba veicējus darbībām, kas nav saistītas ar uzņēmuma pārvaldi un grāmatvedību, kā arī uzņēmuma pamatlīdzības

Citi atbalsta instrumenti un mehānismi, ko var izmantot sociālais uzņēmums:

akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcijas Altum" programmas "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" finanšu atbalsts (grants)

citi valsts un pašvaldību uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti, piemēram, LIAA biznesa inkubatoru atbalsts, valsts aizdevumu programmas, uzņēmējdarbības grantu konkursi utt.

priviliģētā līguma iespējas publiskajos iepirkumos

Pašvaldības - sadarbība un atbalsts

Pašvaldības sociālās uzņēmējdarbības kontekstā var būt gan līdzīpašnieki, gan klienti, gan sadarbības partneri un atbalstītāji. Pašvaldība var būt sociālā uzņēmuma līdzīpašnieks tikai tad, ja tai vienai vai kopā ar citu publisko personu nav balsu vairākuma, un ja šī sociālā uzņēmuma mērķis ir sociālās atstumtības riskam pakļauto grupu nodarbinātība. Turklat šis nosacījums darbojas tikai līdz 2021. gada 1. aprīlim, pēc tam pašvaldības vairs nevarēs izveidot sociālos uzņēmumus kā līdzīpašnieki.

Pašvaldībām šobrīd nav pienākums atbalstīt sociālos uzņēmumus, taču, tā kā sociālie uzņēmumi risina tās pašas problēmas, kas ir arī pašvaldību redzesloka, pašvaldības varētu būt ieinteresētas veidot dažāda veida sadarbības. Vai un kādas – tas paliek katras pašvaldības ziņā.

TIEŠĀ SADARBĪBA

Pašvaldība kā sociālo uzņēmumu klients

Pašvaldība var pirkst sociālā uzņēmuma ražotās preces vai sniegtos pakalpojumus (piem., sociālos pakalpojumus savas teritorijas iedzīvotājiem), tādējādi ne vien iegūstot nepieciešamo produktu, bet arī pašvaldības budžeta tēriņiem piešķirot papildus pievienoto vērtību. Pašvaldības noteiktos gadījumos var izsludināt iepirkumus, kuros aicina piedalīties tikai sociālos uzņēmumus.

Pašvaldība kā sociālo uzņēmu sadarbības partneris un atbalstītājs

Pašvaldības drīkst dažādos veidos atbalstīt sociālos uzņēmumus:

piešķirot pašvaldības nodokļu (piemēram, nekustamā īpašuma nodokļa) atlaides

nododot bez atlīdzības īpašumā mantu (tikai kustamo īpašumu, piemēram, mēbeles)

nododot bez atlīdzības lietošanā mantu (dažāda veida īpašumu, arī nekustamo īpašumu)

deleģējot sociālajam uzņēmumam konkrētu pašvaldības uzdevumu un piešķirot tam attiecīgu finansējumu

radot arī citus atbalsta instrumentus (piem., īpašas grantu programmas)

PAKĀRTOTĀ SADARBĪBA

Pašvaldības var arī netiešākā veidā atbalstīt sociālos uzņēmumus:

jomas iekļaušana politikas dokumentos

infrastruktūras pieejamības nodrošināšana

informatīvais atbalsts

iekļaušana informatīvajos materiālos

izglītošanas pasākumi

LEADER sadarbības projekts "Veiksmīgs sociālais uzņēmējs lauku teritorijā"